

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

4'üncü Toplantı

24 Ekim 2019 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin (1/277) Komisyonunda görüşülme usul ve esaslarına ilişkin görüşme

III.- SUNUMLAR

1.- Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

4'üncü Toplantı

24 Ekim 2019 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 14.45'te açıldı.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin (1/277) Komisyonunda görüşülme usul ve esaslarına ilişkin görüşme yapıldı.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay tarafından, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 16.05'te toplantıya son verildi.

24 Ekim 2019 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.45

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN – Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcımız, Sayın Bakan Yardımcımız ve Sayın Strateji ve Bütçe Başkanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın çok değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 4'üncü Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde, 2020 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcımız tarafından Komisyonumuza sunuşu bulunmaktadır.

Sunumunu yapmak üzere Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcımıza söz vereceğim ama herhâlde usul açısından bir söz talebi var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin (1/277) Komisyonunda görüşülme usul ve esaslarına ilişkin görüşme

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım, Değerli Cumhurbaşkanını Yardımcımız, değerli milletvekilleri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum ve yeni dönemimizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Bildiğim kadarıyla Değerli Başkanım, bu dönemki bütçe cumhuriyet tarihinde ilk defa Maliye Bakanlığının dışında hazırlanan bir bütçe; Maliye Bakanlığının hazırlamadığı ilk bütçe bu, ilk bütçe sunumu yapıyor. Yeni bir dönem ama bu dönemle birlikte bazı aksaklıkların, usulsüzlüklerin de düzelmesini dilerdim. OVP'yle ilgili olarak, MP'yle ilgili olarak maalesef yine sürelerle uyulmamış. 5018 sayılı Kanun'daki OVP'yle ilgili eylül ayının ilk haftası sonuna kadar olan süresi, Ekimin 4'üne uzatılmış, Ekimin 4'ünde çıktı OVP. Yine, Eylül ayının 15'ine kadar Resmî Gazete'de yayınlanması gereken orta vadeli mali plan da gecikti maalesef, o da 10 Ekimde çıkmış. Bu aksamaları tutanağa geçirmek istedim. Önümüzdeki dönemlerde bu aksamaların olmamasını diliyoruz, mali mevzuatımıza uygun hareket edilmesini diliyoruz.

Tekrar, hayırlı uğurlu olmasını diliyorum bütçemizin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Katırcıoğlu, buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın üyeler, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve arkadaşları ve basın mensupları; sunuş başlamadan önce doğrusu biz grup olarak bütçe görüşmeleriyle ve genel olarak da Plan ve Bütçe Komisyonunun tartışma usulüyle ilgili olarak bir görüşme yapmamız gerektiğini düşünüyoruz. Zaten benim anladığım kadarıyla, Sayın Başkan, siz grup temsilcileriyle görüşmüşsünüz, Garo Paylan bir önermede de bulunmuş. Dolayısıyla da ben çok kısaca bunu ifade etmek istiyorum. Gerçekten de eğer bütçenin Meclisteki parti mensuplarının görüşlerini yansıtan ya da en azından ondan etkilenen bir çerçevede üretilmesi için Plan ve Bütçe Komisyonunun özellikle Genel Kurula gitmeden önce bu tartışmaları daha sağlıklı yapması gerektiğini düşünüyorum. Niçin böyle düşünüyoruz? Çünkü doğrusunu isterseniz, geçen sene de öyle oldu, diğer yasa tartışmalarında da benzer bir usulle yeterince tartışılmamış oldu kanaatimizce. Çünkü şöyle oluyor biliyorsunuz: Sayın Bakan kırk beş dakika görüş ve bütçesini açıklıyor, daha sonra bizler konuşuyoruz, saatlerce konuşuyoruz; sonra Sayın Bakan kırk beş dakikalık bir cevap süresi kullanıyor ve hepsi bu kadar oluyor. Zaten bir anlamda bu Komisyonun dağılımını da dikkate alırsak bence gerçekçi tartışmalar yapmıyoruz, yapamıyoruz diye düşünüyorum. Onun için, bir kere, öncelikli olarak bu tartışmaların, eğer gerçekten “Türkiye’de demokrasi var.” diyorsak, gerçekten “Parlamento demokratik kurallara göre işliyor.” diyorsak ve gerçekten de bütçe hakkı diye Meclisin hakkı olan bir meseleyi konuşuyorsak o zaman bu konuşmaların kanaatimizce toplum tarafından da izlenebilir olması lazım. Dolayısıyla da biz argümanımızı altını çizerek tekrar etmek istiyoruz ki bu görüşmelerin tıpkı Genel Kuruldaki gibi -televizyon biçiminde olabilir veya başka yöntemler olabilir- bunların görülebilir olmasının sağlanmış olmasını temenni ediyoruz, doğru buluyoruz bunu. Dolayısıyla da şu anda tabii bunu bağlayacak durumda değiliz. Onun için de Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı sunuşunu yapsın ama bu konuyu, Sayın Başkan, görüşmek üzere önümüzdeki günlerde tekrar toplanmamız gerektiğini düşünüyoruz.

Dolayısıyla ben de yeni dönemin herkese hayırlı olmasını diliyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tatlıoğlu, buyurun lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, saygıdeğer parlamenter arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, değerli bürokratlar; 2020 yılı bütçesi görüşmeleri başlıyor, hayırlı olsun.

Ben özellikle bir konuyu vurgulamak istiyorum: Bütçe hakkı, bir ülkenin yönetim kalitesinin de göstergesidir ve parlamentoların çalışmasını ve demokrasinin de gerçekten kalitesini en iyi gösteren unsurdur. Bu nedenle özellikle bu Komisyondaki tartışmaların iyi yönetim açısından şeffaflık ve denetimin de yerine getirilmesi bakımından bu canlı yayın içerisine dâhil edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Yani biz toplum adına bütçe hakkını kullanıyoruz, toplumun da buna şahitlik etmesinde ve izlemesinde çok büyük fayda var, daha iyi sonuç çıkacağını, toplumun kaynaklarıyla ihtiyaçlarını buluşturma konusunda Komisyonumuzun ve Parlamentomuzun daha titiz davranacağını ve toplumun şeffaf bir şekilde denetimine de açık tutulacağını göstermiş oluruz; bunu hassasiyetle talep ediyoruz ve özellikle bu ihtisas komisyonundaki görüşmelerin topluma açık bir canlı yayın içerisinde geçmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, geçen hafta, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olan arkadaşlarımızdan her bir parti temsilcisiyle birlikte bir toplantı gerçekleştirdik. Burada sorunları konuştuk, tartıştık ama dile getirilen hususların birçoğu İç Tüzük'ü ilgilendiren meseleler. Dolayısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımıza ben konuyu aktardım ve bu bahsedilen hususların önemli bir kısmı da gruplar tarafından yani grup başkan vekilleri tarafından Meclis Başkanımızla konuşulması gereken şeyler. Her bir grubun kendi görüş ve önerilerinin Meclis Başkanlığımıza aktarılıp orada konuşulup tartışılıp İç Tüzük'e yönelik bir konsensüsün oluşması gerekiyor ama bizim kendi yetkimiz çerçevesinde elimizden gelen gayreti sizlere de ifade ettiğim gibi bu bütçe sürecinde göstereceğim.

Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, sunumunu yapmak üzere Sayın Cumhurbaşkan Yardımcımız Fuat Oktay Bey'e söz veriyorum.

Buyurun efendim.

III.- SUNUMLAR

1.- Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu ()*

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Tekliflerinin Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerine başlıyoruz.

Sayın Başkan, müsaadelerinizle, bütçe görüşmesi öncesinde Barış Pınarı Harekâtı'mızla ilgili birkaç şeyi ifade etmek isterim.

Terör örgütlerinden temizlenerek sınır güvenliğimizin sağlanması ve ülkemizde bulunan Suriyeli sığınmacıların yurtlarına gönüllü ve güven içinde dönmelerinin mümkün hâle gelmesi amacıyla başlatılan Barış Pınarı Operasyonu gerek sahada gerekse diplomatik çerçevede masada başarıyla sonuçlanmıştır. Sürecin başından sonuna kadar operasyonu kararlılıkla ve titizlikle yürüten Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, ülkemizin bu haklı mücadelesinde güçlü irade gösteren Türkiye Büyük Millet Meclisine, sahada operasyonu kahramanca yürüten Türk Silahlı Kuvvetlerinin komuta kademesi ve Mehmetçiklerimize, Suriye Millî Ordusunun mensuplarına ve ilgili tüm kurum ve kuruluşlarımıza, operasyonun ilk gününden itibaren tek yürek olarak ordumuza büyük destek veren aziz milletimize şükranlarımı sunuyorum. Başta Barış Pınarı Harekâtı'mız olmak üzere şehit olan tüm kahraman Mehmetçiklerimiz ve sivil vatandaşlarımızı bir kez daha rahmetle anıyor, ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyorum. Gazilerimize acil şifalar ve sağlıklı bir ömür diliyorum.

AK PARTİ Hükümetleri tarafından hazırlanan 18'inci, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi içinde de yine 2'nci bütçe olma özelliği taşıyan 2020 yılı merkezi yönetim bütçesinin kalkınma hedeflerimize ve milletimizin refahını artırma gayretlerimize önemli katkılar sunmasını diliyorum.

Sunuş içeriği olarak; küresel ekonomik görünüm, Türkiye ekonomisinde genel görünüm, 2020 yılı bütçe öngörülere ve bu kapsamda yine alt başlıklar olarak da 2018 yılı merkezi yönetim kesin hesabı, 2019 yılı merkezi yönetim bütçe gerçekleştirmeleri, 2020 yılı merkezi yönetim bütçesi ve gelir politikaları ve uygulamaları bölümlerinden oluşacaktır.

* (1/277), (1/278) esas numaralı Kanun Teklifleri tutanağa eklidir.

Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; bütçemizi 2020 yılında küresel büyüme açısından ılımlı bir toparlanmanın yaşanacağı beklentisinin olduğu bir ortamda Meclisimize sunmaktayız. Küresel ekonomi 2017 yılında üretim, yatırım ve uluslararası ticaretteki toparlanmaya bağlı olarak yüzde 3,8’lik güçlü bir büyüme performansı gerçekleştirmişti. Ancak 2018 yılı ikinci çeyreğinden itibaren sert bir şekilde başlayan küresel iktisadi faaliyetteki yavaşlama eğilimi, Amerika ile Çin arasındaki ticaret savaşına ilişkin gelişmeler, “Brexit”e ilişkin belirsizlikler, güç kaybeden küresel ticaret hacmi ve küresel büyümeye dair endişelerin gölgesinde 2019 yılı ilk çeyreğinde de yine devam etmiştir. Artan ticari ve jeopolitik gerginlikler, küresel ticaret sisteminin ve uluslararası iş birliğinin geleceği konusundaki belirsizliği daha da arttırmış; iş güvenini, yatırım kararlarını ve küresel ticareti etkilemiştir. Sonuçta, 2018, yılında küresel büyüme yüzde 3,6’ya gerilemiştir. Bu dönemde, gelişmiş ülke ekonomileri büyümeye yönelik daha olumlu bir görünüm sergilerken, gelişmekte olan ekonomilerde beklenenden daha zayıf bir aktivite görülmüştür.

2019 yılı ikinci çeyreğinde, gelişmiş ekonomilerde para politikası görünümünde kaydedilen gevşemeyle birlikte ekonomiyi destekleyici yönde politikalar izlenmeye başlanmıştır. Bunun yanında 2019 yılı ikinci çeyreğinde, küresel ticarete ilişkin kaygılar yeniden tırmanmıştır. Bunun yanı sıra Orta Doğu kaynaklı jeopolitik risklerin belirginleşmesi ve özellikle imalat sanayisinin yanı sıra, küresel düzeyde ekonomik aktiviteyi olumsuz etkileyecek şekilde yavaşlaması yine yılın geri kalanında büyüme görünümüne dair aşağı yönlü riskleri artırmıştır. Bu çerçevede, küresel ekonomik büyümenin 2008-2009 dönemi sonrasındaki en düşük seviyeye gerilemesi ve 2019 yılında yüzde 3 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

2019 ve 2020 yıllarında gelişmiş ekonomilerdeki büyüme oranı yüzde 1,7 olarak beklenmekte; bu, nispeten düşük büyüme beklentisi, zayıf dış talebin de neden olduğu endüstriyel üretimdeki yavaşlamayı önemli ölçüde yansıtmaktadır. Amerika ekonomisindeki güçlü seyreden istihdam gelişmelerine rağmen ticaret anlaşmazlıkları büyüme üzerinde baskı oluşturmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri ile Çin arasında süregelen ticaret savaşı birçok sektöre yayılırken Amerika ve Çin’in karşılıklı aldığı yeni kararlarla birlikte süreç olumlu ve olumsuz gelişmelerle ilerlemektedir. Bu doğrultuda 2018 yılında yüzde 2,9 olan Amerika büyümesinin 2019 yılında yüzde 2,4; yine 2020 yılında da yüzde 2,1 olması beklenmektedir.

Küresel ticaretteki yavaşlamadan olumsuz etkilenen avro bölgesinde 2018 yılı ortasından bu yana ivme kaybeden iktisadi faaliyet, 2019 yılının ilk yarısında da zayıflığını sürdürmüştür. Dış talepteki zayıf görünüm, otomotiv sektörü başta olmak üzere sanayi üretiminde yaşanan yavaşlama ve “Brexit” süreci gibi faktörler avro bölgesi büyümesi üzerinde önemli riskler olarak öne çıkmaktadır. Avro bölgesinde ekonomik büyümenin 2019 yılında yüzde 1,2 ve 2020 yılında hafif toparlanarak yüzde 1,4 olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir.

Yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ekonomilerde 2018 yılında başlayan ekonomik aktivitedeki yavaşlama, korumacılık eğilimlerinin tırmanması, zayıflayan güven ve yatırım ortamı ile Çin ekonomisindeki yavaşlama nedeniyle 2019 yılında da devam etmektedir. Bununla birlikte, önümüzdeki dönemde, gelişmiş ülkelerde para politikasındaki gevşeme eğiliminin belirginleşmesi, gelişmekte olan ekonomilere yönelik sermaye akımlarını destekleyecek bir unsur olarak değerlendirilmektedir. 2018 yılında yüzde 4,5 oranında büyüyen yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ekonomilerin 2019 yılında yüzde 3,9 oranında ve 2020 yılında yüzde 4,6 oranında büyümesi öngörülmektedir. Geçtiğimiz yıl yüzde 6,8 oranında büyüyen Hindistan’da ise büyümenin yıl sonunda yüzde 6,1 olarak gerçekleşmesi ancak 2020 yılında yüzde 7 seviyesinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Destekleyici politikalar ve

ekonomik faaliyetlerinde durgunluk yaşıyan bazı ülkelerde beklenen canlanmayla birlikte küresel ekonomik büyümenin 2020 yılında 2019'a göre bir miktar daha yüksek olması ve yüzde 3,4'e yükselmesi beklenmektedir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; korumacı politikalarındaki artış küresel büyüme oranlarını baskılayan en önemli etkenlerden biridir. Özellikle ABD-Çin arasında artan ticaret tansiyonunun olumsuz etkileri küresel ticaret hacmindeki artışı sınırlandırmaktadır. 2018 yılında yüzde 3,6 oranında artan dış ticaret hacminin 2019 yılında yüzde 1,1; 2020 yılında ise bir miktar toparlanmayla yüzde 3,2 oranında artması beklenmektedir. Gelişmiş ekonomilerde bu oranın yüzde 2,7 düzeyinde, gelişmekte olan ekonomilerde ise yüzde 4,3 düzeyinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

ABD merkez bankası FED'in 2019 yılı Temmuz ayı toplantısında 2008 yılı sonrasında ilk kez faiz indirimine gittiğini görüyoruz. Eylül ayında ise ikinci kez faiz indirimine giderek genişletici para politikası adımlarına devam etmiştir. 2019 yılı sonuna kadar FED'in en az 25 baz puanlık ilave faiz indirimine gitmesi beklenmektedir.

Finansal kırılganlıkların yükseldiği mevcut küresel ortamda, gelişmiş ekonomilerin merkez bankaları gelişmelerle uyumlu olarak destekleyici para politikaları uygulamaktadır. Bu para politikası duruşunun önümüzdeki dönemde de devam etmesi beklenmektedir. FED'in politika faiz indirimlerini sürdürmesi, avro bölgesinde ise politika faizlerinin sıfır veya sıfırın altında kalmaya devam etmesi beklenmektedir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; küresel işsizlik oranı 2018 yılında yüzde 5 olarak gerçekleşmiştir. Genç işsizlik oranının görece yüksek olması ile beceri uyumsuzluk ve eksiklikleri küresel istihdam piyasasının yapısal sorunları olmaya devam etmektedir. Küresel büyümenin zayıflamasıyla birlikte çekirdek enflasyon oranları gerilemektedir. Küresel talepteki daralma ve dolayısıyla düşük seyreden petrol fiyatları ile ılımlı seyreden küresel büyüme ve emtia fiyatlarına bağlı olarak küresel enflasyon oranının yatay seyir izlemesi beklenmektedir. 2018 yılında gelişmiş ekonomilerde yüzde 2 olarak gerçekleşen yıllık ortalama enflasyonun 2019 yılında yüzde 1,5 oranında gerçekleşmesi beklenmektedir. 2018 yılında yüzde 4,8 olan yükselen ve gelişmekte olan ekonomilerin enflasyon oranının ise 2019 yılında yüzde 4,7 olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir.

2019 yılı ilk çeyreğinde İran ve Venezuela'ya uygulanan yaptırımlar, Libya'da artan çatışmalar ile OPEC ve Rusya başta olmak üzere OPEC dışı bazı ülkelerin üretim kısıntısı kararını yürürlüğe koymasıyla Brent petrolün varil fiyatı 70 dolar seviyelerini aşmıştır. Mayıs ayıyla birlikte ticaret savaşı geriliminin yeniden tırmanması talep yönlü endişeleri tetikleyerek petrol fiyatlarını aşağı yönlü baskılamıştır. Küresel büyümede gözlenen yavaşlamanın devam etmesi, azalan talep ve küresel ticarete artan belirsizlik petrol fiyatları üzerinde önümüzdeki dönemde aşağı yönlü risklerdir. Üretim yoğunlaştığı bölgelerde jeopolitik risklerin artması ve Amerika Birleşik Devletleri kaya petrolü üretiminde gözlenen yavaşlamanın sürmesi petrol fiyatları üzerinde arz tarafından yukarı yönlü riskler olarak öne çıkmaktadır. Ortalama petrol fiyatlarının 2019 yılında 61,8 Amerikan doları, 2020 yılında ise 60 Amerikan dolarının altında olması beklenmektedir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ticaret savaşları ve jeopolitik gerginliklere bağlı olarak küresel düzeyde resesyon ihtimali, finansal piyasalardaki ve petrol fiyatlarındaki oynaklıklar önümüzdeki döneme ait riskler olarak öne çıkmaktadır. Diğer taraftan, küresel düzeyde büyüme ve ticarete ılımlı bir toparlanmanın yaşanacağı beklentisinin yanı sıra, gelişmiş ülkelerde para ve maliye politikalarının destekleyici nitelikte olmasının gelişmiş ülkelerde finansman ve dış talep kısıtlarını azaltarak ekonomik büyüme üzerinde olumlu etkileri olacaktır. Bu bağlamda, büyüme ve ticarete dayalı dış talepteki ılımlı toparlanma beklentisinin yanı sıra, genişleyici para politikalarının sermaye

akımlarının yönünü yeniden gelişmekte olan ülkelere çevirmesi ihtimali Türkiye ekonomisini olumlu etkileyecektir. Bununla birlikte, küresel finansal piyasalarda meydana gelebilecek oynaklıklar ve petrol fiyatlarında olası yukarı yönlü hareketler, Türkiye ekonomisinde cari işlemler dengesi ve enflasyon üzerinde risk oluşturabilecektir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; küresel ekonomideki temel görünümü, riskleri ve Türkiye'ye muhtemel etkilerini paylaştıktan sonra Türkiye ekonomisine ilişkin gelişmeleri de sizlere aktarmak istiyorum. Türkiye, son on yedi yılda yaptığı atılımlarla dünyada söz sahibi ülkeler arasındaki yerini güçlendirmiştir. Türkiye'nin başta dünya siyasetinde ağırlığını hissettirmesi olmak üzere, pek çok alanda eş zamanlı yükselişle birlikte, aynı zamanda çok sayıda iç ve dış politik ve ekonomik şoklara da maruz kalmıştır. Bunlardan biri olan, Ağustos 2018'de başlayan spekülasyon kur saldırıları alınan tedbirlerle etkisiz hâle getirilmiştir. Enflasyonla kararlı bir mücadele sergilenerek toplumsal destek sağlanmış, enflasyonda hızlı ve belirgin bir düşüş gerçekleştirilmiştir. Ortaya konulan dış ticaret politikaları ve alınan tedbirlerle ithalatın kompozisyonu ihracatı destekleyecek şekilde değişmeye başlamış, turizm gelirlerinin desteği ve rekabetçi kurla cari işlemler fazlası rekor seviyelere ulaşmıştır. Vergi indirimleri, istihdam teşvikleri ve kredi programlarıyla ekonomik aktivite desteklenmiştir. Bütün bunlar yapılırken mali disiplin korunmuştur. Hane halkı tüketimi ve özel sektör sabit yatırım harcamalarının azaldığı 2018 yılında yüzde 2,8 oranında büyüme kaydedilmiştir. 2019 yılının ilk yarısında ekonomik aktivitede ılımlı bir toparlanma gerçekleşmiştir. Toparlanma sürecinde büyümenin kaynağı net ihracat ve tüketim harcamaları olmuştur. Finansal şartlardaki iyileşme ve enflasyondaki düşüşle birlikte risk primi ve belirsizliklerdeki azalma yurt içi talebe destek vermiş olup bunun olumlu etkileri yılın ikinci yarısında da devam etmektedir. Bu çerçevede, 2019 yılını yüzde 0,5 oranında pozitif bir büyümeyle kapatmayı öngörüyoruz.

2020-2022 Yeni Ekonomi Programı'na göre, koordineli bir biçimde uygulanacak para ve maliye politikalarının yanı sıra, önümüzdeki dönemde hayata geçirilmeye devam edecek olan yargı reformu stratejisi ve vergi reformu düzenlemeleri gibi temel alanlarda öngörülebilirliği güçlendirecek adımlar başta olmak üzere, hedeflenen yapısal dönüşüm adımlarını atmak suretiyle enflasyonu aşağıya çeken sürdürülebilir bir büyüme patikası izlenecektir. Bu çerçevede 2020 yılına ve takip eden iki yıla dair büyüme tahminimiz yüzde 5 olarak belirlenmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2018 yılında yaklaşık 550 bin kişilik ilave istihdam sağlanmış ve işsizlik oranı yüzde 11 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2018 yılının ikinci yarısında başlayan ekonomik yavaşlama neticesinde işsizlik oranının 2019 yılı sonunda yüzde 12,9 olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir.

2020 yılında hedeflenen yüzde 5'lik büyümeyle birlikte iktisadi faaliyetlerdeki toparlanma ve bunun sonucunda iş gücüne katılım ve istihdam oranlarında iyileşme kaydedilmesi beklenmektedir. İstihdama yönelik olarak iktisadi güven ortamının güçlenmesi sonucunda ertelenmiş yatırımların hayata geçirilmesi ve üretimdeki artışla birlikte istihdam teşviklerinin etkili bir biçimde uygulanmaya devam edilmesinin yanı sıra iş gücü piyasasına yönelik yapısal adımlar atılacaktır. Bu çerçevede, iş gücü piyasasının deneme süresi, denkleştirme süresi, kısmi süreli çalışma konularında taraflar arasındaki mutabakatla esnekleştirilmesi öngörülmektedir.

Ayrıca istihdam teşviklerinin ihtiyaçlara göre yeniden tasarlanarak hayata geçirilmesi, kadınların çalışma hayatına girişini kolaylaştıracak ve kadın istihdamını artıracak esnek çalışma imkânlarının artırılması, kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi, çocuk bakım hizmetleri ve ihtiyaca göre belirlenmiş mesleki eğitim programlarının hayata geçirilmesi, gençlerin iş dünyasının ihtiyaçlarına uygun ve beceri temelli mesleki eğitim programlarına dâhil edilmesi suretiyle genç işsizliğinin azaltılması sağlanacaktır.

Bütün bunların sonucunda 2020 yılında 2019 yılına göre istihdamın 1 milyon 52 bin kişi artması, işsizlik oranının ise yüzde 11,8'e gerilemesi beklenmektedir. Yeni Ekonomi Programı'na göre önümüzdeki üç yılda istihdamı 3,2 milyon kişi artırarak 2022 yılında işsizliği yüzde 9,8'e indirmeyi hedefliyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2018 yılının ikinci çeyreğinden itibaren döviz kurlarındaki yükselme sonucu oluşan maliyet baskısı ve fiyatlama davranışlarında ortaya çıkan bozulma neticesinde on iki aylık tüketici enflasyonu Ekim 2018'de yüzde 25,2 seviyesine ulaşmıştır. Para ve maliye politikaları arasındaki güçlü koordinasyon, petrol ve diğer emtia fiyatlarındaki aşağı yönlü hareket, kamu fiyatlama mekanizmaları ile kur kaynaklı fiyat dalgalanmalarının tüketici enflasyonu üzerindeki etkisinin yumuşatılması ve enflasyonla mücadele çerçevesinde gösterilen toplumsal destek neticesinde enflasyon düşüş eğilimine girmiştir. Bu çerçevede tüketici enflasyonu, 2018 yılı sonunda YEP tahminleriyle uyumlu olarak yüzde 20,3 seviyesine ve Eylül 2019 itibarıyla da yüzde 9,26 seviyesine inerek tek haneli oranlara gerilemiştir.

Yeni Ekonomi Programı'nda para ve maliye politikalarının eş güdümü ile mal ve hizmet piyasalarında rekabet ve verimliliği artıracak yapısal dönüşüm adımlarını hayata geçirerek, enflasyonun kalıcı olarak düşük tek haneli seviyelere indirilmesi temel hedeflerimizdendir. Enflasyon oranlarının aşağı yönlü hareket etmesiyle birlikte risk primleri düşürülecek, uzun vadeli finansman kaynakları geliştirilecek, böylece ekonomik ve finansal istikrar güçlendirilecektir. Enflasyonun 2020 yılında yüzde 8,5'e, 2022 yılında ise yüzde 4,9'a düşmesini beklemekteyiz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bugüne kadar dış ticaret hesaplarımızda özel ticaret sistemine göre verileri kullanmakta idik, hepimizin bildiği gibi. Söz konusu hesaplamalarda serbest bölgelerde gerçekleştirilen ticaret hacmi dâhil edilmemekteydi ihracat rakamlarına özellikle. Bu yıldan itibaren Yeni Ekonomi Programı'mızın yayınlanmasıyla birlikte genel ticaret sistemine göre olan ihracat ve ithalat verilerini kullanmaya başlamış durumdayız.

Buna göre, en büyük ihracat pazarımız olan Avrupa Birliği ekonomisindeki yavaşlama ihracatımızı etkilese de 2018 yılı sonunda 176,9 milyar dolara yükselen yıllık ihracatımızın –yeni sisteme göre ifade ediyorum bunu- 2019 yılı sonunda bu artışı sürdürerek 181,4 milyar dolara yükselmesini bekliyoruz. 2020 yılı ihracat hedefimiz ise 190 milyar dolardır.

2018 yılında toparlanan seyahat gelirlerinin turist sayısındaki artışın devam etmesi sonucunda, 2019 yılı sonunda 29 milyar dolara yükseleceğini tahmin etmekteyiz. 2020 yılında da yine seyahat gelirleri hedefimizi 34,3 milyar dolar olarak öngörüyoruz.

Önümüzdeki dönemde yüksek katma değerli ürün ihracatının artırılması, yerleşme yoluyla ithalata olan bağımlılığın azaltılması ve seyahat gelirlerinin önemli derecede artırılmasını hedeflemekteyiz. Böylece cari işlemler dengesinde kalıcı iyileşme sağlanacak, dış finansman ihtiyacı azalacak, dengeli ve sürdürülebilir büyüme eğilimi korunacaktır.

Yeni Ekonomi Programı'nda öngörülen dengelenme süreciyle birlikte cari işlemler dengesinin 2020 yılında makul düzeylerde bir açık vermesi beklenmektedir. Bu dönemde enflasyondaki düşüşle birlikte, ülke risk primlerindeki gerileme kaliteli sermaye girişleri için elverişli bir ortam oluşturarak dış finansmanın temel belirleyicisi olacaktır. Bu kapsamda cari işlemler açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının program döneminde sırasıyla yüzde eksi 1,2; yüzde eksi 0,8 ve yüzde sıfır olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

2019 yılında küresel finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmalara karşın bankacılık sektörümüz sağlıklı ve güçlü yapısını korumuş ve iktisadi faaliyetleri desteklemeye devam etmiştir. Ayrıca Yeni Ekonomi Programı'nda belirlediğimiz çerçevede bankaların mali yapıları ve aktif kaliteleri yakından izlenmekte ve sektörün mali yapısını güçlendirecek kapsamlı bir politika seti uygulanmaktadır.

2020 yılında da finansal istikrarın güçlendirilmesi, tasarrufların artırılması ve böylece dış finansmana bağımlılıktan kaynaklanan kırılganlıkların azaltılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, ihtiyaç duyulması hâlinde bankaların mali yapısını güçlendirecek tedbirler alınacak, döviz alternatif olabilecek Türk lirası bazlı finansal ürünler geliştirilip yaygınlaştırılacak, yine tamamlayıcı emeklilik sistemi sosyal tarafların mutabakatıyla hayata geçirilecektir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi de sizlere, merkezî yönetim bütçemize yönelik gelişmelere ve temel büyüklüklere geçmeden önce kamu maliyesine yönelik bugüne kadar elde ettiğimiz kazanımları aktarmak istiyorum.

Hükümetimizin kamu maliyesi alanındaki en önemli kazanımlarından biri faiz ödemelerinin bütçe içindeki payını azaltmaktır. Böylelikle mali alan oluşturularak vatandaşlarımıza hizmet olarak ayrılan kaynakların miktarı önemli ölçüde artırılabilmiştir. Bu çerçevede bakıldığında, 2002 yılında faiz harcamalarının bütçe giderleri içerisindeki payı yüzde 43,2 iken, 2020 yılı bütçesinde bu oranın yüzde 12,7 seviyesinde kalması öngörülmektedir. Benzer şekilde, vergi harcamaları ile faiz giderlerini karşıladığımızda da yine benzer bir görünüm söz konusudur. 2002 yılında topladığımız her 100 liralık verginin 85,7 lirası faiz harcamalarına giderken, 2020 bütçesinde sadece 17,7 lirasının faiz harcamalarına ayrılacağı tahmin edilmektedir.

Hükümetimizin bir diğer önemli kazanımı ise borç stokunda hatırı sayılır ölçüde bir düşüşün sağlanmasıdır. 2000'li yılların başında gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı yüzde 76,1 seviyesinde bulunan Avrupa Birliği tanımlı borç stoku seviyesi 2019 yılı ikinci çeyreği itibarıyla yüzde 32,2 seviyesindedir. Borç stokunun düşük seviyelerde bulunması maliye politikamızın işlevselliğini önemli ölçüde artırılabilmiştir. 2019 yılında yüzde 32,8 olması beklenen AB tanımlı genel yönetim borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2020 yılı itibarıyla yüzde 33,2 ve Yeni Ekonomi Programı dönemi sonunda ise yüzde 32,3 seviyesinde olacağını tahmin ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi de son on yedi yılda gerçekleştirdiğimiz temel icraat ve hizmetlerden sadece bazılarına değinmek istiyorum.

Hepinizin malumu olduğu üzere, AK PARTİ hükümetleri olarak ortaya koyduğumuz bütçe disiplini sayesinde önemli bir mali alan oluşturduk. 2002 yılında yüzde 11,2 olan bütçe açığını 2018 yılı sonunda yüzde 1,9'a getirdik. Böylece, vergi gelirlerimizi daha etkin harcayabileceğimiz bir mali yapıya kavuşmuş olduk. Bu çerçevede oluşturduğumuz mali alanla istihdamın desteklenmesinin yanı sıra ulaştırma, AR-GE, eğitim ve sağlık gibi temel alanlarda büyük altyapı yatırımlarına imza atarak önemli gelişmeleri gerçekleştirdik.

Türkiye ekonomisini 2003-2018 döneminde yıllık ortalama yüzde 5,6 oranında büyüttük ve bu büyümeyle toplamda 9,8 milyon, yıllık ortalama olarak ise yaklaşık 610 bin yeni istihdam sağladık. AR-GE harcamalarının millî gelir içerisindeki payı yüzde 0,51'den yüzde 0,96'ya yükseldi. Yaptığımız altyapı yatırımlarıyla 2002'de 26 olan havalimanı sayısını 2018'de 56'ya çıkardık. Bölünmüş yol uzunluğunu 6.100 km'den yaklaşık 26.600 km'ye yükseltirken daha önce kullanımda olmayan hızlı trenlerin kullanımı için de yine 1.213 km'lik hat oluşturduk. Derslik sayısını toplamda 343 binden 721 bine çıkararak ilköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısını 36'dan 24'e indirdik.

10 bin kişiye düşen hastane yatağı sayısını 24,8'den 27,9'a çıkarırken nitelikli yatak sayısını da 19 binden 127 bine yükselttik. Sağlık yatırımlarımızın sonucunda bin canlı doğumda bebek ölüm hızını 31'den 6,8'e, 100 bin canlı doğumda anne ölüm oranını ise 64'ten 16,4'e geriletmiş olduk.

Yıllara sari olarak sürdürdüğümüz maliye politikamızdaki anlayışı 18 Temmuz 2019'da Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen On Birinci Kalkınma Planı ve 30 Eylül 2019 tarihinde yayımlanan Yeni Ekonomi Programı'nda da bütçenin büyümeye ve refaha daha fazla destek olmasını sağlayacak şekilde ortaya koyduk.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamın bu bölümünde, kamu maliyesindeki kazanımlarımızın sürmesine yönelik On Birinci Kalkınma Planı'nda öngördüğümüz ana perspektif ve bütçe politikalarını aktarmak istiyorum.

On Birinci Kalkınma Planı hedeflerimiz, verimliliği odağına alan, sanayi sektörünün başat rol üstlendiği, ihracata dayalı istikrarlı bir büyüme modeli çerçevesinde belirlenmiştir. Planda belirlenen büyüme modelinde üretken alanlara yönelen yatırımların istikrarlı ve yüksek düzeyde olması önem arz etmekte. Yatırımların en güvenilir finansman kaynağını oluşturan yurt içi tasarrufların artırılması amaçlanmakta, plan dönemi sonunda yurt içi tasarrufların millî gelire oranının yüzde 30'un üzerine çıkarılması hedeflenmektedir. Yurt içi tasarrufların artırılması cari açığın azalmasına ve Türkiye ekonomisinin olası şoklara daha dayanıklı hâle gelmesine katkı sağlayacaktır. Bunun için de hane halklarının ve firmaların tasarruflarının özendirilmesinin yanında kamu tasarruflarının artırılması ve bu tasarrufları ekonominin verimli alanlarındaki yatırımlara yönlendirecek politikalar uygulanması öngörülmüştür.

Kalkınma planında ekonominin enflasyon oluşturmaman, kaliteli büyüme patikasına girmesini destekleyecek şekilde kamu mali disiplininin korunması ve harcama politikasının plan hedeflerine azami düzeyde tesir edecek şekilde uygulanması amaçlanmıştır. Bu kapsamda, 2020 yılında program bütçe sistemine geçilmesinin yanı sıra maliye politikasının etkinliğini artırmak üzere harcama gözden geçirmeleri yapılması, vergi adaletini güçlendirici ve vergi tabanını genişletici revizyonların yanı sıra yerel yönetimlerin öz gelirlerinin artırılması öngörülmektedir.

Ayrıca, aktüeryal dengenin gözetilerek sosyal güvenlik sisteminin mali sürdürülebilirliğinin güçlendirilmesi için kayıtlı istihdamın artırılmasıyla sistemin kapsadığı nüfusun genişletilmesi ve prim tahsilatlarının artırılması sağlanarak emeklilik ve sağlık harcamalarının kamu maliyesi üzerindeki baskısının kontrol altında tutulması hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bütçe büyüklüklerine geçmeden önce, son olarak On Birinci Kalkınma Planı'yla da uyumlu olarak yine 2020-2022 döneminde öngördüğümüz Yeni Ekonomi Programı'ndaki kamu maliyesine ilişkin politika ve öngörülerini ortaya koymak istiyorum.

Son bir yıllık dönemde uygulanan maliye politikaları iktisadi faaliyeti desteklemiş, cari açık ve enflasyonla mücadeleye katkı sağlamıştır. 2018 yılında merkezi yönetim bütçe açığının gayrisafi yurt için hasılaya oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Önümüzdeki dönemde de mali disipline kararlılıkla devam edeceğiz. Bu kapsamda, kaynakların verimli kullanılmasını ve belirlenen alanlarda tasarrufların artırılmasını sağlayacak yapısal değişiklikler hayata geçirilecektir. Bütçenin gelir performansının yükseltilmesi amacıyla sürekli ve kalıcı gelir kaynaklarıyla vergi tahsilatında etkinliğin artırılması ve ekonomide kayıt dışılığın azaltılması hedeflenmektedir. Böylece, kamu borçluluğu düşük düzeylerde tutulacaktır. Önümüzdeki dönemde bütçe açığının gayrisafi yurt için hasılaya oranının yüzde 3'ün altında kalmasını hedefliyoruz.

Bütçe dengesinde öngörülen hedefler çerçevesinde AB tanımlı genel yönetim borç stokunun milli gelire oranının da 2020 yılında yüzde 33,2 seviyesinde gerçekleşmesi ve dönem sonu olan 2022 yılında ise yine yüzde 32,3 seviyesine inmesi hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamın bu bölümünde, 2018 yılı Kesin Hesap Kanun Teklifi'ne ilişkin bazı büyüklükleri sizinle paylaşmak istiyorum. 2018 yılı bütçe giderleri, müsaade ederseniz bu kısmı, rakamları biraz yuvarlayarak -zamandan kazanmak için- geçmek istiyorum: Bütçe giderleri 831 milyar TL, bütçe gelirleri 758 milyar TL, bütçe açığı 72,8 milyar TL, faiz dışı fazla 1,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2018 yılı merkezi yönetim bütçe tahmini ve yıl sonu gerçekleştirmelerine bakılacak olursa 2018 yılı bütçe giderleri bütçe başlangıç tahminine göre yüzde 10,8 oranında, yıl sonu gerçekleşme tahminine göre yüzde 1 oranında artmıştır. Buna karşın bütçe gelirlerimiz bütçe başlangıç tahminine göre yüzde 8,1 oranında, yıl sonu gerçekleşme tahminine göre yüzde 1,1 oranında artış göstermiştir.

2018 yılında 72,8 milyar TL olarak gerçekleşen bütçe açığı başlangıçta öngörülen açığın 6,9 milyar TL üzerinde, yıl sonu gerçekleşme tahmini ise 0,7 milyar TL üzerinde gerçekleşmiştir.

2019 yılı merkezi yönetim bütçe gerçekleştirmelerine ilişkin yıl sonu beklentimiz şu şekilde: 2019 yılında merkezi yönetim bütçe giderlerinin 992 milyar TL, merkezi yönetim bütçe gelirlerinin 867 milyar TL, bütçe açığının 125 milyar TL ve faiz dışı açığın 21,9 milyar TL olarak gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz.

2019 yıl sonu bütçe açığının 125 milyar TL'yle bütçe başlangıç hedefinin 44,4 milyar TL üzerinde gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz. Bu açığın milli gelire oranının ise yüzde 2,9 olacağını öngörüyoruz.

Bütçe giderlerinin detaylarına bakacak olursak 2019 yılında; personel giderlerinin 251 milyar TL, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinin 44 milyar TL -yine yuvarlayarak rakamları ifade ediyorum- mal ve hizmet alım giderlerinin 78 milyar TL, cari transferlerin 397 milyar TL, sermaye giderlerinin 75 milyar TL, sermaye transferlerinin 15 milyar TL, borç verme giderlerinin 29 milyar TL, faiz giderlerinin 103 milyar TL olarak gerçekleşmesini bekliyoruz.

2019 yılında vergi gelirlerinin ise yaklaşık 668 milyar TL, vergi dışı gelirlerin ise yaklaşık 200 milyar TL olacağını beklemekteyiz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamın bu bölümünde sizlere 2020 Yıllı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi hakkında bilgi vermek istiyorum.

2020 yılı bütçesi, AK PARTİ hükümetleri tarafından hazırlanan 18'inci bütçedir. Çok partili dönemde arka arkaya 18 defa bütçe hazırlama görevini bizlere veren milletimize buradan şükranlarımı arz ediyorum.

2020 yılı bütçemizi, konuşmamın önceki bölümlerinde sizlerle paylaştığım, Yeni Ekonomi Programı kapsamında açıklanan ekonomik, mali ve sosyal hedeflerle uyumlu olacak şekilde hazırlamış bulunuyoruz.

2020 yılı bütçemizde, bütçe giderleri 1 trilyon 96 milyar TL, faiz hariç giderler 957 milyar TL, bütçe gelirleri 957 milyar TL, vergi gelirleri 785 milyar TL, bütçe açığı 139 milyar TL olarak öngörülmüştür.

Yine zamanı verimli kullanmak adına söz konusu rakamların detaylarına konuşmamda yer vermeyeceğim. Sizlere dağıtılan sunuş kitapçığımızda bu detaylar mevcuttur.

2020 yılı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı ise şöyledir: Personel giderleri 283 milyar TL, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri 48 milyar TL, mal ve hizmet alım giderleri 76 milyar TL, cari transferler 451 milyar TL, sermaye giderleri 57 milyar TL, sermaye transferleri 7 milyar TL, borç verme giderleri 27 milyar TL, yedek ödenekler 9 milyar TL, faiz giderleri 139 milyar TL.

2020 yılında merkezî yönetim bütçe gelirlerinin yüzde 10,3 artışla 956,6 milyar TL, vergi gelirlerinin yüzde 17,5 oranında artarak 784,6 milyar TL, vergi dışı gelirlerin ise 172 milyar TL'ye ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2020 yılı bütçemiz ekonomide öngördüğümüz “dengelenme, disiplin ve değişim” yaklaşımımıza uygun olarak hazırlandı.

Dengelenme çerçevesinde elde edilen kazanımların korunması ve geliştirilmesi, üretim ve verimlilik odaklı sürdürülebilir büyüme ile adaletli paylaşımın kalıcı olarak tesisi 2020 yılı bütçesinin temel amacıdır.

Bütçenin sağlam ve sürdürülebilir gelirlere dayanması, toplanan gelirlerin ise vatandaşlarımıza hizmeti esas alan bir anlayışla kullanılması en temel önceliğimiz olacaktır.

2020 yılı bütçesi de önceki yıllarda olduğu gibi bir hizmet bütçesi olacaktır. Bütçedeki kaynaklarımız büyük ölçüde vatandaşlarımızın ihtiyaç duyduğu hizmetlerin karşılanmasında kullanılacaktır. Faiz ödemelerinin bütçe içindeki payı azalırken vatandaşa hizmet olarak gidecek ödemelerin payının artması sağlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bu çerçevede, eğitime ayırdığımız kaynağı, 2020 yılında 176,1 milyar liraya çıkarıyoruz. Böylelikle bütçe giderlerinin yaklaşık yüzde 16,1'ini tek başına eğitime ayırıyoruz.

Bildiğiniz gibi, ülkemizin beşerî kapasitesinin güçlenmesine yönelik tüm kademelerde kapsayıcı ve kaliteli eğitim hamlesiyle bilgiyi ekonomik ve sosyal yarara dönüştüren, teknoloji kullanımına ve üretime yakın, nitelikli ve mutlu bireylerin yetiştirilmesi hep temel önceliğimiz olmuştur.

Bu çerçevede, temel kamu hizmeti olarak kabul gören eğitim hizmetlerinin yaygın ve kolay erişilebilir olması noktasında önemli ilerlemeler sağlanmıştır.

Eğitimde beşerî ve fiziki altyapı iyileştirilmiş, öğretmen sayıları artırılmış, başta kız çocukları ve dezavantajlı öğrenciler olmak üzere eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranlarında artış sağlanmış ve derslik başına düşen öğrenci sayısı önemli ölçüde azaltılmıştır.

Ayırdığımız bu bütçeyle eğitimin her kademesinde niteliğin artırılmasına yönelik tekli eğitime geçilmesi, okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması, mesleki ve teknik eğitim atölye ve laboratuvarlarının modernizasyonu, tasarım ve beceri atölyelerinin kurulması, öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesine yönelik yapacağımız yatırımlar 2020 yılında ön plana çıkacaktır.

Diğer taraftan, 2020 yılı bütçemizden öğrencilerimize doğrudan nakdî ve aynı olarak önemli destekler sağlamaya devam ediyoruz. Bu kapsamda tahsis edilen ödenek tutarı 26,4 milyar liradır.

Bu çerçevede, 2 milyon öğrencimizin faydalandığı burs ve öğrenim kredisi için 12,5 milyar lira, 1 milyon 315 bin öğrencimizin faydalandığı taşınmalı eğitim ve yemek yardım programı için 4,5 milyar lira, 403 bin engelli evladımızın faydalanacağı eğitim programları için yaklaşık 3,7 milyar lira, öğrencilerimize destekleme ve yetiştirme kursu çerçevesinde 1,8 milyar lira, özel okullara giden yaklaşık 160 bin öğrencimize eğitim öğretim desteği kapsamında 804 milyon lira, pansiyonlarda

barınan 353 bin öğrencimize barınma desteği olarak 1,2 milyar lira, üniversitelerde harcı kaldırmamız sonucunda 2 milyon 186 bin üniversite öğrencisi için üniversitemize 600 milyon lira, ücretsiz kitap desteği kapsamında 1,3 milyar lira destek verilecektir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; sağlık alanında yaptığımız reformlarla vatandaşlarımızı sunduğumuz sağlık hizmetinin kalitesini artırıyor ve her bir vatandaşımız için ulaşılabilir kılıyoruz.

Bu kapsamda, ruhen ve bedenen sağlıklı nesillerin yetişmesi için sağlık alanındaki harcamalarımızı artırdık. Bu amaçla 2020 yılı bütçesinde 188,6 milyar lira kaynak ayıracağız. 2002 yılında yüzde 11,3 olan sağlık harcamalarının bütçe içerisindeki payını 2020 yılında yüzde 17,2'ye çıkarıyoruz. Bu kapsamda 2020 yılında tedavi harcamaları için 98,4 milyar lira, ilaç harcamaları için 47,3 milyar lira, aile hekimliği için 10,5 milyar lira kaynak ayırdık.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2020 yılında özel sektörün yenilikçi ve üretken yatırımlarını destekleyecek altyapı yatırımlarına kaynak ayırmaya devam edeceğiz. 2020 yılında merkezî yönetim bütçesinden yatırımlara 64,1 milyar lira kaynak ayırdık.

Hükümetlerimiz döneminde yerel yönetimlere daha fazla önem verdik. Kamu hizmetlerinin sunumunda yerel yönetimlere daha çok görev ve sorumluluk vererek merkezden yürütülen birçok hizmetin mahallinde daha etkin ve verimli sunulmasını sağladık.

Yerel yönetimlere verdiğimiz bu önem doğrultusunda iktidarımız döneminde yerel yönetimlere bütçeden ayrılan kaynak miktarı da artırılmıştır. Bu kapsamda büyükşehir ve diğer belediyelerimiz ile il özel idarelerimize ayırdığımız kaynağı yüzde 18,2 artırarak 97,3 milyar lira seviyesine ulaştırıyoruz.

Ekonomi politikamızın önemli eksenlerinden birini de bölgesel ve kırsal kalkınma oluşturmaktadır. Hükümetlerimiz döneminde özel amaçlı bölgesel ve kırsal kalkınma projelerine önceki dönemlere göre çok yüksek kaynaklar ayırdık, ayırmaya devam ediyoruz.

Köylerin altyapısını güçlendirmek amacıyla oluşturduğumuz KÖYDES projesi için 1,5 milyar lira, belediyelerin su ve kanalizasyon altyapılarını güçlendirmek amacıyla oluşturduğumuz SUKAP projesi için 837 milyon lira, sokak aydınlatmaları için 2,4 milyar lira kaynak ayırıyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; hükümetlerimiz döneminde ekonomik büyüme sayesinde elde ettiğimiz refah artışından ülkemizin her sosyal kesiminin pay almasını sağladık. Sosyal yardımlar alanında reform olarak nitelendirebileceğimiz birçok yeni uygulamayı hayata geçirdik, sosyal yardım programlarını çeşitlendirdik. Bu kapsamda 2020 yılı bütçemizde sosyal harcamalar için ayırdığımız kaynak miktarını 69,5 milyar TL'ye çıkarmış bulunuyoruz. Bu tutar 2020 yılı bütçesinin yüzde 6,3'üne denk gelmektedir. Oysa 2002 yılında bu oran yüzde 1,3 ve ayırdığımız kaynak ise sadece 1,6 milyar liraydı. 2020 yılında ödeme gücü olmayan vatandaşlarımızın sağlık giderlerini karşılamak amacıyla 13,4 milyar lira, 65 yaş üstü yaşlılarımız, bakıma ihtiyacı olan engelli vatandaşlarımız ve engelli vatandaşlarımızın yakınlarına bağlanan aylıklar kapsamında 11,6 milyar lira, engelli vatandaşlarımızın evde bakımına destek amacıyla 9,4 milyar lira, yoksul ailelere elektrik tüketim desteği kapsamında 1,8 milyar lira, ekonomik yoksunluk içinde olan çocuk ve gençlerimizin aileleri yanında yetişmelerine imkân sağlayan sosyal ve ekonomik destek ödemeleri için 1,6 milyar lira kaynak ayırdık.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2020 yılında bütçemizden tarıma ayırdığımız kaynağı 33,4 milyar liraya çıkartıyoruz. Bu kapsamda; tarımsal destek programları için 22 milyar lira, tarım sektörü yatırım ödenekleri için 5,1 milyar lira, tarımsal kredi sübvansiyonu, müdahale alımları, tarımsal KİT'lerin finansmanı ve ihracat destekleri için 6,3 milyar lira kaynak ayırıyoruz.

Tarımsal destek programları için ayırdığımız kaynağı 2019 yılı ödeneklerine göre yüzde 36,6 oranında artırarak 22 milyar TL'ye çıkartıyoruz. Bu kaynağın hangi desteklere ne kadar dağıtılacağı yine ellerinizdeki kitapçıkta yer almaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; son iki yıl içinde önemli ölçüde artırdığımız reel sektör desteklerine 2020 yılında da devam ederek özel sektör aracılığıyla büyüme stratejimizi sürdürüyoruz. Bu kapsamda reel kesim destekleri için bütçemizden 44,5 milyar lira kaynak ayırıyoruz. 2016 yılında uygulamaya koyup büyüme ve istihdam alanlarında olumlu sonuçlarını hep beraber gördüğümüz sosyal güvenlik işveren prim desteklerine reel sektör destekleri içerisindeki en büyük payı vermeye devam ediyoruz. Bu çerçevede 2020 yılında işletmelerimiz tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmesi gereken 25,3 milyar lira tutarındaki işveren primini bütçemizden karşılıyoruz.

Ekonomiyi canlandırmak için aldığımız tedbirler kapsamında hazine destekli kefaletle sağlamış olduğumuz krediler çerçevesinde 2020 yılı bütçesinde 5 milyar lira kaynak ayırdık.

İhracatçımızın rekabetçi gücünü artırmak amacıyla bütçeden ihracat destekleri kapsamında 3,8 milyar lira harcamayı hedefliyoruz.

Tarım ve hayvancılık sektöründe faaliyet gösteren işletmelerimizin ihtiyaç duyduğu finansmanı düşük maliyetle karşılaması için Ziraat Bankası aracılığıyla tarımsal kredilere verdiğimiz faiz destek tutarını yaklaşık yüzde 23 oranında artırarak 4,2 milyar liraya çıkarıyoruz.

Esnafımızın finansmana erişimini sağlamak ve finansman maliyetlerini düşürmek en önemli önceliklerimizden biri olmuştur. 2020 yılında bu amaçla Halk Bankası aracılığıyla kullanılabileceğimiz esnaf kredileri için faiz desteği olarak 2,2 milyar lira kaynak ayırdık.

Genç girişimcilerimizin desteklenmesi ve KOBİ'lerimizin markalaşması, kurumsallaşması, dijitalleşmesi, AR-GE faaliyetlerinin geliştirilmesi, üretim kapasitelerinin artırılması, katma değerli yüksek teknolojinin KOBİ'ler vasıtasıyla tabana yayılması, yenilikçi ve rekabetçi bir yapıya ulaşmalarını sağlamak amacıyla KOSGEB bütçesine 1,4 milyar lira ayırıyoruz.

Ülkemizde sanayinin gelişmesi ve üretim kapasitesinin artırılması amacıyla 2020 yılı bütçesinden Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız aracılığıyla kullanılmak üzere teşvik ödemeleri kapsamında 1 milyar liralık kaynak ayırdık.

Ülkemizin sanayi yapısını yüksek teknoloji içeren ürünleri üreten bir yapıya dönüştürmek ekonomi politikamızın en önemli önceliğidir. Bu kapsamda rekabet gücünün artırılması ve küresel değer zincirinden daha fazla pay alınmasına yönelik olarak üretim ve ihracatımızın niteliğini değiştirmek amacıyla AR-GE ve yenilik faaliyetlerinin özel sektör öncülüğünde artırılarak katma değere dönüştürülmesi ve bu sayede yüksek teknoloji bağlamında yeniliğe dayalı bir ekosistem oluşturulması temel hedeflerimiz arasındadır.

Bu hedefi gerçekleştirmek için bir yandan bütçemizden başta yine TÜBİTAK olmak üzere kamu ve özel sektör AR-GE harcamalarına destek sağlıyor, diğer taraftan vergi ve diğer mevzuat düzenlemeleri vasıtasıyla özel sektör AR-GE yatırımları için önemli katkı sağlıyoruz. Bu amaçlarla 2020 yılı bütçemizden yaklaşık 5,5 milyar lira kaynak ayırıyoruz.

Türkiye ekonomisi sahip olduğu kapasite ve donanımla uluslararası alanda da başarılarına yine bugün itibarıyla bir yenisini daha eklemiş durumda. Dünya Bankası tarafından hazırlanan 190 ülkenin yatırım ortamını inceleyen İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nin bugün açıklanan sonuçlarına göre Türkiye iki yıl önceye göre 27 sıra birden yükselerek 60'ıncı sıradan 33'üncü sıraya yerleşmiştir. Kredi temini, dış ticaret ve inşaat izinlerinin alınması gibi göstergeler dikkate alınarak hazırlanan raporda 2019 yılı itibarıyla ülkemizin geldiği bu rekor düzeyi daha da ilerletmeyi hedefliyoruz. Gerek yerli gerekse

yabancı yatırımcıların Türkiye'ye daha çok doğrudan yatırım yapmasını sağlamak ve KOBİ'lerin daha da kolay iş yapmalarını mümkün kılmak için gayretli ve kapsayıcı çalışmalarımız sürecektir. Bu kapsamda Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği yine bugüne kadar olduğu gibi iş birliği içinde ve sahanın ihtiyaçlarına uygun olarak reformları hayata geçirmeye bu çerçevede devam edeceklerdir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; yurt içi tasarruf oranının artırılması Hükümetimizin ekonomi politikasının önemli bileşenlerinden biridir. Yurt içi tasarruflarının artırılması yoluyla sürdürülebilir yüksek büyümeyi sağlamayı hedefliyoruz. Bildiğiniz üzere bu amaçla attığımız adımlardan birisi de 2013 yılı itibarıyla geçiş yaptığımız bireysel emeklilik sisteminde doğrudan devlet katkısı sistemidir. 2020 yılında bireysel emeklilik sistemi kapsamında bütçeden aktarılacak devlet katkısı tutarının 5,1 milyar liraya ulaşmasını öngörüyoruz. Böylece 2020 yılı sonunda bütçeden karşılanan toplam devlet katkısı tutarı 25,6 milyar liraya ulaşmış olacaktır.

Bireysel emeklilik sistemindeki katılımcı sayısı 2019 Ekim ayı itibarıyla 6,8 milyon kişiye, birikmiş fon tutarı ise devlet katkısı dâhil 108,8 milyar liraya ulaşmıştır.

2017 yılında yürürlüğe koyduğumuz otomatik katılım sistemiyle bireysel emekliliğin kapsamının genişletilmesi sağlanmıştır. Bu kapsamda 2019 Ekim ayı itibarıyla otomatik katılım sistemindeki katılımcı sayısı 5,3 milyon kişiye, biriken fon tutarı ise 7,3 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; iktidara geldiğimiz 2002 yılı sonundan bu yana kamu görevlilerimizin mali ve sosyal haklarında ciddi iyileşmeler sağladık, onların yaşam standartlarını yükselttik, yükseltmeye de devam edeceğiz.

2002-2019 Ekim döneminde kamu görevlilerimizin aylık ve ücretlerinde enflasyonun oldukça üzerinde artış sağladık. Nitekim, aile yardımı ödeneği dâhil en düşük memur maaşı 2002 Aralık ayında 392 TL iken 2019 Ekim ayında 3.707 TL'ye çıkarıldı, artış oranı yüzde 846'ya ulaştı. Aile yardımı ödeneği dâhil ortalama memur maaşı 2002 Aralık ayında 578 TL iken 2019 Ekim ayında 4.483 TL'ye çıkarılmıştır, artış yüzde 676'ya ulaştı.

Muhtar aylığı 2002 Aralık ayında 97 TL iken 2019 Ekim ayında 2.027 TL'ye çıkarıldı, artış yüzde 1.982'ye ulaştı.

Güvenlik korucularının ücretleri 2002 Aralık ayında 236 TL iken 2019 Ekim ayında 2.162 TL'ye çıkarıldı, artış yüzde 815'e ulaştı. Aynı dönemde gerçekleşen enflasyon ise yüzde 385 olmuştur.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamın bu bölümünde gelir politikaları ve uygulamalarımız hakkında bazı açıklamalar yapmak istiyorum.

Kamu gelir politikalarını 2020-2022 döneminde makroekonomik değişim sürecinin desteklenmesi, kamu harcamaları için ihtiyaç duyulan finansmanın sağlanması, sosyoekonomik kalkınma ve adaletin desteklenmesi, ekonominin uluslararası düzeyde rekabet gücünün artırılması ve yurt içi tasarruflara katkı sağlanması hedefleri doğrultusunda yürüteceğiz.

2018 yılında başlayan spekülasyon kur saldırılarının ardından ekonomi ortamının canlanmasında gelir politikalarıyla ilgili aldığımız tedbirler önemli rol oynamıştır. Bunlardan ilki, 2019 yılında da kısa bir dönem uygulanan ve kamuoyunda "eşel mobil sistemi" olarak bilinen, akaryakıt ürünlerine yönelik uygulanan tavan fiyat sistemidir. Petrol fiyatları veya döviz kurları kaynaklı akaryakıt fiyatlarının artması durumunda ÖTV tutarının bu artış kadar azaltılması yoluyla pompa satış fiyatını belirli seviyelerde tuttuk. Bu uygulamayla vatandaşlarımız ve üreticiler için fiyat yükünü azaltmanın yanı sıra belli oranda kamu gelirinden vazgeçerek enflasyonun dengelenmesi sürecine katkı sağladık.

Bunun dışında, 2019 yılında ekonomik aktivitenin daha da canlanması için bazı vergi indirimlerini hayata geçirdik. Bu kapsamda, bir yıl süreyle uygulanmak üzere, tapu harcında yüzde 25 indirim sağladık, konut ve bazı iş yerleri alımında KDV'yi yüzde 18'den yüzde 8'e düşürdük.

Ocak-haziran dönemi için altı aylık uygulanmak üzere, otomobil alımlarında yaklaşık yüzde 30 indirim sağladık. Ayrıca ticari araç alımlarında KDV'yi yüzde 18'den yüzde 1'e düşürdük. Beyaz eşya alımlarında ÖTV'yi sıfırladık, mobilyada KDV'yi yüzde 18'den yüzde 8'e düşürdük.

Sayın Başkan, değerli üyeler; mali disiplinden taviz vermeden bazı vergi indirimleriyle talep ve tüketimin canlanmasını sağladığımız gibi, bütçenin gelir performansını yükseltmek amacıyla sürekli, kalıcı gelir kaynakları ile vergi tahsilatında etkinliğin artırılması için gerekli çalışmaları yürütmeye devam ediyoruz.

Ekonomide ihracat odaklı ve teknoloji tabanlı bir üretim modeli doğrultusunda katma değerli üretime, nitelikli istihdama ve ihracata dayalı bir büyüme modeli için 2019 yılında imalat sektörüne yönelik ilave destekler sağlamaya devam ettik. Ekonomimizin rekabetçi yapısını güçlendirmek ve katma değeri yüksek ürünlerin imalatını ve ihracatını artırmak için geçmişte yürürlüğe koyduğumuz düzenlemeleri daha da etkin hâle getirerek 2020-2022 döneminde de yapısal politikalarla desteklemeye devam edeceğiz.

Bu kapsamda sanayinin finansmana erişimini güçlendireceğiz. KOBİ'lerden istenen teminat maliyetlerini hafifleteceğiz. Sanayi sektörü odaklı Kredi Garanti Fonu uygulamasını geliştireceğiz. Bunun yanı sıra katılım bankacılığı enstrümanları ve bireysel emeklilik fonlarının sanayi projelerine yatırım yapmasına yönelik düzenlemeleri hayata geçireceğiz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; hükümetlerimiz döneminde istihdam politikasıyla uyumlu biçimde kayıt dışılıkla önemli ölçüde mücadele ettik. Kayıt dışı ekonominin azaltılması, ekonomik istikrar, gelir dağılımı ve istihdam gibi birçok makroekonomik unsurun iyileşmesine ve kamu gelirlerinin artmasına katkıda bulunmaktadır. Nitekim, kayıt dışı istihdam oranını, 2002 yılındaki yüzde 52,1 seviyesinden, 2018 yıl sonu itibarıyla yüzde 33,4'e indirdik. Kayıt dışı ekonominin azaltılması için planlı bir mücadele yürütmeye devam edeceğiz.

Son dönemde kayıtlı istihdamın desteklenmesi, iş gücü maliyetlerinin ve işsizliğin azaltılması amacıyla çok önemli düzenlemeleri hayata geçirdik. Bu kapsamda, 2018-2020 yıllarında işe alınacak her bir işçi için asgari ücret üzerinden ödenmesi gereken tüm SGK primleri ve vergilerin on iki ay boyunca devlet tarafından karşılanmasına imkân sağladık. Örnek olarak bu destek 2019 yılı için 1.113 TL olup iş gücü maliyetinin yüzde 36'sına karşılık gelmektedir.

Kadın, genç ve engelli istihdamında teşvik süresini uzatarak on sekiz ay olarak belirledik.

İmalat ve bilişim sektöründe işe alınacaklar için desteğin daha yüksek tutarda olacak şekilde 2019 yılı için kişi başına 2.712 TL'ye kadar uygulanmasını mümkün kıldık.

2019 yılında Şubat ve Nisan ayları arasında işe alınan sigortalılar için verilen 1.113 TL'lik vergi ve prim desteğine ilave olarak üç ay boyunca kişi başına aylık 2.021 TL ücret desteği sağladık.

İşverenlerimizin yükünü hafifletmek için 2016 yılından beri uyguladığımız asgari ücret desteğini 2019 yılında da devam ettirdik. Bu kapsamda 500'ün altında çalışanı olan iş yerlerinde aylık kişi başı 150 TL, diğer iş yerlerinde 101 TL destek verdik.

Kalkınmada öncelikli 51 ilde ve 2 ilçede, SGK işveren primlerine verilen 5 puanlık indirimle ilave olarak 6 puan daha indirim yapılması uygulamasına 2019 yılında da devam ettik. Bu kapsamda kişi başına aylık 281 TL ila 1.113 TL arasında destek verdik.

İşbaşı eğitim programlarıyla katılımcılara üç ay süreyle aylık 2.021 TL ödemekteyiz. Yararlanma süresini imalat ve bilişim sektörlerinde altı ay, siber güvenlik, kodlama gibi alanlarda dokuz ay olarak uygulamaktayız. İmalat sanayisinde işbaşı eğitim programlarına katılan 2-5 yaş arası çocuğu olan kadınlara 400 TL çocuk bakım desteği veriyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; kalkınma ve sürdürülebilir büyümenin sağlanmasında, kamu giderlerinin finansmanında en önemli kaynağı kuşkusuz vergi gelirleri oluşturmaktadır. Bu nedenle, vergisel teşvikleri tüm iktisadi ve sosyal etkileriyle birlikte değerlendirecek, vergi harcaması nitelikli düzenlemeleri gözden geçireceğiz. Mükerrerlik arz eden teşvik ve destekleri sadeleştirip etkin olmayanları kademeli olarak kaldıracacağız. Vergi tabanını genişletecek, vergide adaleti pekiştirecek, tahsilatta etkinliği artıracacağız. Vergi mevzuatının daha basit ve anlaşılabilir hâle getirilmesi amacıyla mükellef uyumunu gözeterek şekilde sadeleştirilmesine yönelik çalışmalara da kararlılıkla devam edeceğiz. Bu çerçevede, gerekli düzenlemelere yönelik kanun teklifi Meclisin gündeminde bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2020 yılı merkezi yönetim bütçesi, küresel düzeyde ticaret savaşlarının ve finansal dalgalanmaların yanı sıra ülkemizin jeopolitik risk ve tehditlere maruz kaldığı bir ortamda hazırlanmıştır. Söz konusu dalgalanmalar ve risklere rağmen, geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi, bu yıl da alınan güçlü tedbirler, atılan ekonomik ve diplomatik adımlarla Türkiye hem ekonomik istikrarını bozmaya çalışanlara fırsat vermemiş hem de dünya siyasetindeki yerini sağlamlaştırmıştır.

Barış Pınarı Harekâtı'nda gösterdiğimiz kararlılık ve aldığımız başarılı sonuçlar, yine bugün açıklanan İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 10 basamak daha yukarı çıkmamız ve faizlerdeki düşüşün devam etmesi istikrarlı duruşumuzun, ülke olarak gelişmemizin önemli göstergelerindedir.

2020 yılı bütçemizde olduğu gibi, önümüzdeki dönemde de On Birinci Kalkınma Planı ve Yeni Ekonomi Programı'nda ortaya konulan hedeflere ulaşmak üzere gerekli kaynakları kademeli bir biçimde ayıracak ve bütçenin büyümeye ve kalkınmaya destek olması politikamızı sürdüreceğiz. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin getirdiği avantajları da kullanarak kamu yönetiminin ve kamu maliyesinin etkinliğinin daha da artırılmasını sağlayacağız.

2020 yılı bütçesi, mali disiplinden taviz vermeyeceğimiz, kamu gelirlerinin artırılacağı, kamu harcamalarında etkinliğin sürdürüleceği ve tasarrufların üretken alanlara kanalize edileceği bir yapı üzerine inşa edilmiştir. Bütçemizin nihai amacı, vatandaşlarımızın refahını artırmak ve onlara daha hızlı ve kaliteli hizmet sunumunu sağlamaktır.

Sözlerime son verirken 2020 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, çalışmalarımız boyunca sağladığı perspektif ve destek nedeniyle liderliğinden dolayı Sayın Cumhurbaşkanımıza ve başta Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı olmak üzere bu bütçe teklifinin oluşturulmasına katkıda bulunan tüm bakanlıklarımıza, bağlı, ilgili, ilişkili kamu idarelerimizin çalışanlarına teşekkür ediyorum. Komisyon süresince yapacağınız yoğun ve yorucu çalışmalar için sizlere şimdiden şükranlarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız Fuat Oktay'a kapsamlı sunumu için teşekkür ediyoruz. Ayrıca, bütçenin hazırlanmasında emeği geçen tüm kamu kurum ve kuruluşlarımıza, ilgili bakanlıklarımıza da teşekkür etmek istiyorum.

2020 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2018 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi ile Sayıştay raporlarının geneli üzerindeki görüşmelere 6 Kasım 2019 tarihinde başlayacağız. Ancak burada Komisyon üyelerimizden gelen bir talep de var Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, bunu da aktarmak istiyorum.

Özellikle kesin hesapla ilgili genel görüşme yapılacağı günde biraz daha detaylı bilgi verilmesini Komisyon üyelerimiz arzu ediyorlar, bunu da bana aktardılar.

Tekrar, sunuşlarınız için çok teşekkür ediyorum.

6/11/2019 Çarşamba günü saat 10.00'da görüşmek üzere teşekkür ediyor, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.05

